

**Наказ МОУ № 402 —
Положення про
військово-лікарську
експертизу в ЗСУ (із змінами
686 наказу від 14.10.24)**

Наказом Міністерства оборони України № 402 затверджено Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України.

Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 листопада 2008 р. за № 1109/15800.

27.04.2024 затверджено наказ **МОУ №262**, яким внесено зміни до 402 наказу. Зміни набрали чинності 04.05.2024

14.10.2024 затверджено наказ **МОУ №686**, яким внесуть зміни до 402 наказу. Зміни набрали ще **не набрали** чинності.

Наказ містить **19 додатків** які стосуються військово-лікарської експертизи роботи ВЛК.

Військово-лікарська експертиза визначає придатність за станом здоров'я до військової служби призовників, військовослужбовців та військовозобов'язаних, установлює причинний зв'язок захворювань, травм (поранень, контузій, каліцтв) та визначає необхідність і умови застосування медико-соціальної реабілітації та допомоги військовослужбовцям.

Військово-лікарська експертиза - це:

медичний огляд допризовників, призовників; військовослужбовців та членів їхніх сімей (крім членів сімей військовослужбовців строкової військової служби); військовозобов'язаних, офіцерів запасу, які призиваються на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, резервістів (кандидатів у резервісти); громадян, які приймаються на військову службу за контрактом; кандидатів на навчання у вищих військово-навчальних закладах та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів Міністерства оборони України (далі - ВВНЗ), учнів військових ліцеїв; колишніх військовослужбовців; працівників Збройних Сил України, які працюють у шкідливих та небезпечних умовах праці та залучаються до роботи з джерелами іонізуючого випромінювання (далі - ДІВ), компонентами ракетного палива (далі - КРП), джерелами електромагнітних полів (далі - ЕМП), лазерного випромінювання (далі - ЛВ), мікроорганізмами I-II груп патогенності, особливо небезпечними інфекційними хворобами; працівників допоміжного флоту Військово-Морських Сил Збройних Сил України (далі -

ВМС Збройних Сил України);

Органи військово-лікарської експертизи

Для проведення військово-лікарської експертизи створюються військово-лікарські комісії (далі - ВЛК), штатні та позаштатні (постійно і тимчасово діючі).

Штатні та позаштатні (постійно і тимчасово діючі) ВЛК (лікарсько-льотні комісії (далі - ЛЛК)) приймають постанови. Постанови ВЛК (ЛЛК) оформлюються свідоцтвом про хворобу, довідкою військово-лікарської комісії, протоколом засідання штатної військово-лікарської комісії.

Наказ МОУ 402 ВЛК

ЗМІСТ

НАКАЗ	4
I. Основи організації військово-лікарської експертизи	5
1. Загальні положення	5
2. Органи військово-лікарської експертизи	7
3. Порядок подання та розгляду звернень штатними ВЛК	22
II. Медичний огляд	24
1. Загальні положення	24
2. Медичний огляд призовників (допризовників)	31
3. Медичний огляд військовозобов'язаних у мирний час та під час мобілізації, на особливий період	38
4. Медичний огляд громадян, які бажають навчатися у ВВНЗ, військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцях та навчаються у них	43
5. Медичний огляд резервістів.....	46
6. Медичний огляд військовослужбовців	49
7. Медичний огляд членів сімей військовослужбовців	59
8. Медичний огляд військовослужбовців (працівників) Збройних Сил України, які призначаються (приймаються) на службу (на роботу) та несуть службу (працюють) у спеціальних спорудах.....	60
9. Медичний огляд військовослужбовців плаваючого складу ВМС Збройних Сил України, морської піхоти, водолазів, лікарів-фізіологів, працівників допоміжного флоту ВМС Збройних Сил України	60
10. Відбір кандидатів для навчання водолазній спеціальності в учбових організаціях ТСО України	63
11. Відбір кандидатів для навчання водолазній спеціальності	66
12. Медичний огляд курсантів учбових частин з підготовки водолазів	67
13. Медичний огляд водолазів	68
14. Медичний огляд акванавтів	70
15. Медичний огляд військовослужбовців Десантно-штурмових військ	72
16. Медичний огляд військовослужбовців (працівників Збройних Сил України), які призначаються (приймаються) на роботу, та тих, що працюють з ДІВ, КРП, джерелами ЕМП, ЛВ, мікроорганізмами I-II груп патогенності, особливо небезпечними інфекційними хворобами	72
17. Медичний огляд військовослужбовців, членів їх сімей, працівників Збройних Сил України, які виїжджають за кордон	75
18. Медичний огляд осіб, які приймаються на військову службу за контрактом.....	77
19. Медичний огляд військовослужбовців, які залучаються до участі у МО, військовослужбовців та працівників Збройних Сил України, які залучаються до роботи у складі національного персоналу	79
20. Постанови ВЛК.....	82
21. Порядок встановлення причинного зв'язку захворювань (поранень, контузій, травм, каліцтв) у військовослужбовців, військовозобов'язаних і резервістів, які призвані на збори, та осіб, звільнених з військової служби, зі службою у Збройних Силах України	87
22. Оформлення постанов ВЛК	103
23. Медичний огляд громадян, які призиваються на військову службу за призовом осіб офіцерського складу	109
24. Медичний огляд військовослужбовців підрозділів спеціального призначення..	112
ДОДАТКИ.....	113

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

14.08.2008 № 402

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
17 листопада 2008 р.
за № 1109/15800

Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України

{Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства оборони

№ 577 від 09.11.2010

№ 466 від 01.08.2011

№ 363 від 29.05.2012

№ 346 від 27.05.2013

№ 524 від 12.08.2014

№ 508 від 06.08.2014

№ 779 від 30.10.2014

№ 318 від 07.07.2015

№ 519 від 30.09.2015

№ 193 від 29.03.2017

№ 589 від 10.11.2017

№ 602 від 20.11.2017

№ 489 від 01.10.2018

№ 70 від 18.03.2021

№ 457 від 08.08.2023

№ 490 від 18.08.2023

№ 262 від 27.04.2024}

Відповідно до частини десятої статті 2 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" та з метою якісного проведення призову громадян на строкову військову службу за станом здоров'я, прийняття громадян на військову службу за контрактом, проведення медичного огляду військовослужбовців, військовозобов'язаних, резервістів для визначення ступеня придатності до військової служби та визначення ступеня придатності льотного складу до льотної роботи **НАКАЗУЮ**:

1. Затвердити Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, що додається.

{Пункт 2 втратив чинність на підставі Наказу Міністерства оборони № 508 від 06.08.2014}

3. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністра оборони України від 4 січня 1994 року № 2 "Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу та медичний огляд у Збройних Силах України", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29 липня 1994 року за № 177/386 (зі змінами).

4. Наказ розіслати до окремої військової частини.

Міністр оборони України

Ю.І. Єхануров

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ
Міністра оборони України
14.08.2008 № 402

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
17 листопада 2008 р.
за № 1109/15800

ПОЛОЖЕННЯ

про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України

{У тексті Положення посилання на додатки 15-25 замінено посиланнями на додатки 16-26 відповідно згідно з Наказом Міністерства оборони № 466 від 01.08.2011}

{У тексті Положення слово "аеромобільні" у всіх відмінках замінено словом "високомобільні" у відповідних відмінках; слова "внутрішні війська" у всіх відмінках замінено словами "Національна гвардія України" у відповідних відмінках згідно з Наказом Міністерства оборони № 524 від 12.08.2014}

{У тексті Положення слова "Головний військово-медичний клінічний центр" у всіх відмінках замінено словами "Національний військово-медичний клінічний центр" у відповідних відмінках; слова "Департамент охорони здоров'я (далі - ДОЗ)" у всіх відмінках замінено словами "Військово-медичний департамент" у відповідних відмінках, аббревіатуру "ДОЗ" замінено аббревіатурою "ВМД"; слова "високомобільні" у всіх відмінках доповнено словами "десантні" у відповідних відмінках згідно з Наказом Міністерства оборони № 193 від 29.03.2017}

{У тексті Положення та додатках 1-3 до нього після слів "мікроорганізми I-II груп патогенності", крім абзацу вісімнадцятого статті 79 додатка 2 до Положення, в усіх відмінках доповнено словами "особливо небезпечні інфекційні хвороби" у відповідних відмінках згідно з Наказом Міністерства оборони № 70 від 18.03.2021}

{У тексті Положення слова «високомобільні десантні» в усіх відмінках замінено словами «Десантно-штурмові» у відповідних відмінках згідно з Наказом Міністерства оборони № 457 від 08.08.2023}

I. Основи організації військово-лікарської експертизи

1. Загальні положення

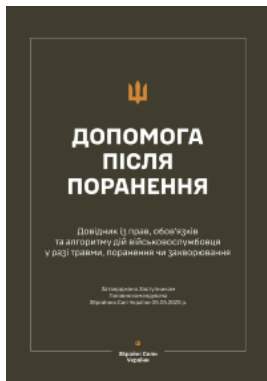
1.1. Це Положення визначає процедуру проведення військово-лікарської експертизи військово-лікарськими комісіями, визначеними у главі 2 цього розділу.

Це Положення поширюється на військовослужбовців Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, членів їх сімей, призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

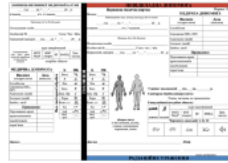
{Пункт 1.1 глави 1 розділу I із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства оборони № 490 від 18.08.2023; в редакції Наказу Міністерства оборони № 262 від 27.04.2024}

1.2. Військово-лікарська експертиза визначає придатність за станом здоров'я до військової служби призовників, військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, установлює причинний зв'язок захворювань, травм (поранень, контузій,

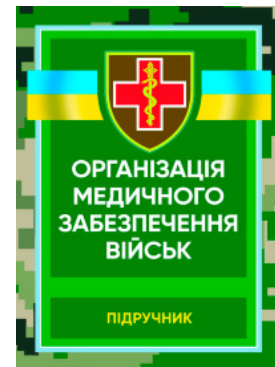
Рекомендована література

Довідник із прав,
обов'язків та алгоритму
дій
військовослужбовця у
разі поранення, травми
чи захворювання
(Допомога після
поранення)

Первинна медична
картка, форма 100
(Первинна невідкладна
допомога)

Організація медичного
забезпечення військ:
підручник

Тактична медицина.
Навчальний посібник

Класифікатор хвороб та
споріднених проблем
охорони здоров'я. НК
025:2021 (МКХ-10)

Перейти до категорії
Накази МОУ

MEDLIT
медична література

КУПИТИ